

INFORMACIJE

Naučni skup KULTURNO NASLEĐE KOSOVA I METOHIJE. ISTORIJSKE TEKOVINE SRBIJE NA KOSOVU I METOHIJI I IZAZOVI BUDUĆNOSTI, Beograd, 7–8. oktobar 2013.

Kancelarija za Kosovo i Metohiju Vlade Republike Srbije inicirala je i organizovala naučni skup *Kulturno nasleđe Kosova i Metohije. Istorijske tekovine Srbije na Kosovu i Metohiji i izazovi budućnosti*, čiji je suorganizator bio Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, 7. i 8. oktobra 2013. u Palati Srbije u Beogradu. Tematski okvir konferencije o kulturnoj baštini na Kosovu i Metohiji bio je raznovrstan i obuhvatao je: 1. Vrednosti i značaj srpskog kulturnog, verskog i duhovnog nasleđa na Kosovu i Metohiji (Civilizacijski značaj srpske baštine na Kosovu i Metohiji; Evropski okviri srpske kulturne baštine na Kosovu i Metohiji (vizantijski i zapadni koreni srpske umetnosti – arhitektura, književnost, slikarstvo); Prožimanje elemenata islamske i hrišćanske tradicije u spomenicima kulture na Kosovu i Metohiji; Srpska kulturna baština u kontekstu balkanske kulture i intertekstualnosti; Srpska pravoslavna crkva i njeno delovanje kroz istoriju; Uloga UNESCO i drugih svetskih organizacija na očuvanju srpske kulturne baštine; Uloga kulturne baštine u formiranju i očuvanju etničkog identiteta i religijske pripadnosti; Prisvajanje i preimenovanje srpskog kulturnog nasleđa i falsifikovanje istorije – srpski i kosovski identitet kulturnog nasleđa na Kosovu i Metohiji); 2. Integralna zaštita srpskog nasleđa na Kosovu i Metohiji (Državotvorna i kulturološka politika Srbije na Kosovu i Metohiji; Projektovanje i izgradnja celovitog dokumentacionog sistema i centara strukture zaštite srpske kulturne baštine na Kosovu i Metohiji; Uloga Srpske akademije nauka u negovanju, očuvanju, stvaranju i uvećanju dostignutog blaga srpske kulturno-istorijske baštine na Kosovu i Metohiji; Projektovanje uloge obrazovnog sistema na svim nivoima (na bližu i dalju perspektivu); Srpsko kulturno nasleđe i imovinsko-pravna pitanja. Projektovanje modela zaštite privatne i državne svojine; Uloga medija u ostvarivanju projektovanih ciljeva i politika; Kosovo i Metohija kao poligon za ekološko delovanje. Zaštita prirode i životne sredine na Kosovu i Metohiji (najzagađeniji prostor u svetu); 3. Međunarodno pravo i srpska kulturna baština i imovinska struktura na Kosovu i Metohiji (Međunarodne konvencije i standardi u očuvanju i zaštiti kulturno-istorijskog nasleđa na Kosovu i Metohiji; Međunarodni pravni okviri u očuvanju i zaštiti srpskog kulturnog, verskog i duhovnog nasleđa na Kosovu i Metohiji); 4. Nasleđena, projektovana i razvijena privredna struktura Kosova i Metohije (Startna ekonomska i demografska pozicija Kosova i Metohije od 1945. godine; Bilansi i struktura ulaganja na Kosovu i Metohiji od 1945. godine do danas; Struktura i

vrednost raspoloživih prirodnih resursa na Kosovu i Metohiji; Kosovo i Metohija: Sveta srpska zemlja i turistička destinacija); 5. Modeli i tehnike delovanja Srbije i Srba na Kosovu i Metohiji (Celoviti sistemski pristup budućnosti Kosova i Metohije; Scenariji: generalni i alternativni u upravljanju sudbinom Kosova i Metohije).

Skup su otvorili Aleksandar Vulin, ministar zadužen za Kosovo i Metohiju, episkop lipljanski Jovan i Srećko Milačić, rektor Univerziteta u Prištini. U uvodnom izlaganju ministar Vulin je najavio da će jedan od narednih briselskih razgovora biti posvećen imovini i kulturnom nasleđu Srba na Kosovu i Metohiji i istakao očekivanja da se i na ovom skupu predlože konkretna rešenja za zaštitu te baštine.

Na konferenciji o kulturnoj baštini bio je predviđen veliki broj učesnika iz oblasti književnosti, arhitekture, arheologije, filozofije, sociologije, psihologije, pedagogije, istorije, istorije umetnosti, politikologije, prava i ekonomije. Upravo iz tog razloga, naučni skup je bio podeljen po sesijama u Salonu Beograd i Crvenom salonu. Prvog dana bile su sesije Književnost; Arhitektura, urbanizam i prostorno planiranje; Sociologija i filozofija; Arheologija i istorija umetnosti. Drugog dana održane su sesije iz oblasti Pedagogije, Psihologije, Istorije, Politike, prava i ekonomije. Na sesiji iz Istorije izloženi su radovi koji su se odnosili na srpske heraldičke simbole kao znakove srpske državne samobitnosti na Kosovu i Metohiji (M. P. Alapagić, D. E. Elezović), zadužbinarsku delatnost srpske vlastele u poznom srednjem veku (N. Krčmar), stvaranje srpskih finansijskih ustanova na Kosovu i Metohiji (I. M. Becić), prošlost i uzroke propadanja manastira-ispisnice Sv. Petra Koriškog (D. Janjić), stradanje imovine eparhije Raško-prizrenske na Kosovu i Metohiji za vreme Prvog svetskog rata (I. Ristić), britanske putopisce o Kosovu i Metohiji (A. Rastović), rad vlade Kraljevine Srbije na očuvanju srpske narodnosti u Staroj Srbiji i Makedoniji 1890–1891 (I. Krstić-Mistrizdelović, N. Deretić), srpske radikale prema Kosovu i Metohiji 1912–1941 (B. Nadoveza), zdravstveno stanje regruta na teritoriji Kosovske divizijske oblasti (D. Velojić), kulturnu politiku Kraljevine Jugoslavije na Kosovu i Metohiji 1929–1941 (B. Slavković), Srpsku akademiju nauka i umetnosti i naučnu istinu o Kosovu i Metohiji (R. Stijović, J. Lekić).

Tokom oba radna dana vođene su diskusije na svim sesijama o problemima obrađenim u izlaganjima, a i šire o temama koje su se odnosile na zaštitu kulturnog nasleđa Srba na Kosovu i Metohiji i davanja konkretnog plana i mišljenja. Istaknuto je da je pitanje obrazovanja i višokolstva na Kosovu i Metohiji veliki problem, kao i očuvanje srpskih programa i da bi trebalo da se univerzitetski profesori uključe u formiranje obrazovnog sistema i pisanja udžbenika. Na kraju skupa izneti su zaključci, rekapitula-

cija rada i date informacije o objavljivanju tematskih zbornika za predstojeći Sajam knjiga u Beogradu.

Organizatori su se potrudili oko pripreme skupa i pozvali su veliki broj učesnika uz odličan odabir radova, ali se nije pojavio predviđen broj izlagača, verovatno zbog odlaganja i relativno kasnog javljanja o novom terminu održavanja skupa. Međutim, u zbornicima koji će biti objavljeni sa naučne konferencije naći će se svi odabrani radovi, koji su raznovrsni i kojima vredi posvetiti čitalačku i stručnu pažnju.

Božica Slavković

Međunarodni naučni skup POLJSKA I JUGOSLAVIJA U MEĐUNARODNIM ODNOSIMA POSLE DRUGOG SVETSKOG RATA, Bidgość (Poljska), 10. i 11. oktobar 2013.

U skladu sa protokolom o saradnji sa Institutom za istoriju i međunarodne odnose Univerziteta Kazimira Velikog, saradnici Instituta za savremenu istoriju i Instituta za noviju istoriju Srbije boravili su 10–11. oktobra 2013. na međunarodnoj naučnoj konferenciji u gradu Bidgošću.

Konferenciju je otvorio rektor univerziteta u Bidgošću prof. Januš Ostoja-Zagorski, a uvodne reči su držali ambasador Republike Srbije u Varšavi Radojko Bogojević, direktor Instituta za savremenu istoriju prof. dr Momčilo Pavlović i pomoćnik ministra prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u Vladi Republike Srbije prof. dr Jovan Bazić.

Uvodna sesija je bila posvećena Poljskoj i Jugoslaviji u posleratnoj Evropi i svetu i otvorena je izlaganjem Jačeka Tebinke (Univerzitet iz Gdanjska) o britanskoj politici prema ovim dvema zemljama. Zatim je sledio referat Milana Gulića (Institut za savremenu istoriju) o *Dunavu kao „Berlinskom zidu“ Istoka* i Vladimira Cvetkovića (Institut za noviju istoriju Srbije) o *jugoslovensko-rumunskim odnosima u svetlu događaja u Mađarskoj 1956. godine*. Odjeku događaja iz 1956. svoj rad je posvetio i prof. Mihal Zaharias (Univerzitet Kazimira Velikog), a prvu sesiju je zatvorio Dragan Bogetić (ISI), koji je govorio o odnosu Jugoslavije prema događajima iz 1968. godine.

Posle pauze rad je nastavljen sesijom o političkoj sferi odnosa Jugoslavije i Poljske. Izlagači su govorili o diplomatskim odnosima dveju zemalja (Eva Bujvid-Kurek, Jagelonski univerzitet iz Krakova), odjeku procesa generalu Dragoljubu Mihailoviću u poljskoj emigraciji (Tadeuš Volša, UKV), odnosu poljske radničke partije prema Jugoslaviji u prvim poslerat-